

Агляд народных талентаў

Трэці дзень Дзяды самадзейнага мастацтва ў Палацы культуры прафсаюзаў пачаўся выступленнем аркестра рускіх народных інструментаў...

Другое аддзяленне заняў драматычны калектыў малых форм (кіраўнік народны артыст БССР Я. Палосін)...

Канцэрта, які быў прызначаны на 19 мая, чакалі з нецярпелівацю. Самадзейнаму калектыўу з'явіліся дзве дэкадады да публікі добра вядомыя выдатныя творы майстроў класічнай музыкі...

Вітаць сваіх старэйшых таварышчаў прыйшлі вучні балетнай студыі дзіцячага сектара Палаца (кіраўнік Р. Чарохоўская)...

Студыя класічнага танца паказала полку ў «Вальсавым вальсе» Гуню, вальс «Елачка» Рэбікова і вальс адважы да балету «Чырвоная кветка»...

Пяты дзень дзяды быў прысвечаны паказу музычнай драмы А. Карнева «Сваітанне над Нараччу»...

На здымку: сцэна з п'есы А. Рымля «Гора чубатае» ў выкананні ўдзельнікаў драматычнай студыі Мінскага аўтазавада...

Грамадскае натаў рэспублікі азначае ў гэтым месцы 90-годдзе з дня нараджэння старэйшага беларускага савецкага кампазітара, нястомнага зборніка музычнага фальклору, народнага артыста БССР Мікалая Мікалаевіча Чуркіна.

Беларускі народ ведае і любіць творчасць гэтага выдатнага музыканта-працаўніка, аднаго з слаўных пачынальнікаў нашай нацыянальнай музычнай культуры...

На здымках: 1. Народны артыст БССР, кампазітар Мікалай Мікалаевіч Чуркін. 2. Творы М. М. Чуркіна, вымадзеныя ў аформі гадзі.

У Калінкавіцкім раёне

Непазвальнай стала вёска Юравіч за гадзі Савецкай улады. Трыццаць год назад тут быў створаны калгас імя Леніна, які славіцца ў раёне як перадавы гаспадарка.

Да 40-годдзя рэспублікі настаўнікі сярэдняй школы Уладзімір Ісаенка, Аляксандра Каркова, дырэктар мясцовага краязнаўчага музея Аляксандр Гаранка напісалі летасіе Юравіч. На 300 старонках расказана аб мінулым і сучасным вёсцы.

Работніцкай раённай бібліятэцы Марыя Яновіч і Тамара Таболкіна — частая госці ў рабочых прамкамінах і абласных аўтазавадах і членаў прамаслоўнай арміі «Сэхоса».

Клуб машына-дарожнай станцыі мастакаў у раёне. Усе тут зроблена так, каб рабочыя маглі добра адпочыць.

Вершы Які Купалы, прысвечаныя першай гадавіне Чырвонай Арміі

Як паведаміла вільнюская газета «Вечерні навіны» ад 15 мая 1959 г., у Цэнтральнай бібліятэцы Акадэміі навук Літоўскай ССР знойдзены цікавыя матэрыялы, прысвечаныя святам Чырвонай Арміі ў Вільнюсе.

На здымку: сцэна з п'есы А. Рымля «Гора чубатае» ў выкананні ўдзельнікаў драматычнай студыі Мінскага аўтазавада.

Прывітанне юбіляру

Дарагі Мікалай Мікалаевіч! Музычна грамадскае рэспублікі высока цэнціць Вашы выдатныя шматбаковыя дзейнасць на ніве беларускай музыкі.

Ад імя ўсіх беларускіх кампазітараў і музыкантаў мы сардэчна віншаванне Вас са слаўным дзевяностагоддзем і смірдзесцігоддзем творчай працы.

Праўленне і партыйнай арганізацыя Саюза кампазітараў БССР.

Сустрэча з чытачамі

Прасторная зала Бярэзінскага Дома культуры была перапоўнена людзьмі. Сюды на канферэнцыйны чытачы па кнізе Героя Савецкага Саюза В. Лівенцава «Партызанскі край»...

Свае думкі аб кнізе «Партызанскі край» выказаў настаўнік І. Сіпінскі, загадчык бібліятэкі раённага парткабінета А. Макаравіч, дырэктар раённай бібліятэкі Н. Віткоўская.

«ПЛАТОН КРЭЧАТ» — НА КЛУБНАЙ СЦЭНЕ

Вось ужо дзесяць год, як пры клубе чыгуначнага станцыі Калінкавічы пачаўся праца драматычна калектыўу, якім кіруе Ксея Гучава.

Новы спектакль

Магілёўскі драматычны тэатр ажыццявіў пастаноўку спектакля «Ен верніца» па п'есе Л. Ашаніна і Я. Успенскага.

Замарожаныя мільёны

Жывую справу не ўзінем наперамі. Кнігагандлёвыя арганізацыі з-за сваёй непааротлівасці адкрылі ў мінулым годзе толькі адзін кніжны магазін.

Магазіны толькі ў ЦЭНТРАХ

Толькі непааротлівасцю і часткова абываком стаўленне да раснаўстанчых павольнага росту ў горадзе і кніжных кіосках.

Кнігі заленяюцца на паліцах

Як абстаці справа з распаўсюджаннем кнігі, што робіцца для таго, каб наш пакупнік мог задаволяць свае запатрабаванні?

Падарожжа па роднаму гораду

Сучаснасць павіна стаць асноўным зместам літаратуры — гэта патрабаванне нашай партыі ў роўнай меры адносіцца і да кнігі для дзяцей і юнацтва.

Але розна змяняецца тон аўтара, калі ён пераходзіць да сваёй галоўнай тэмы — тэмы горада.

Раскрыць юнаму чытачу гэтую найпрыгажэйшую ў свеце рамантыку на канкрэтных фактах далёкай і зусім недаўня гісторыі беларускай сталіцы — такую ўдзячную задачу паставіў перад сабой мастак п'ес В. Тарас у кніжцы «Мінскае ўдзячнае».

Домік Першага партыйнага аўтара, танк на п'едэстале ля Дома афіцэраў, мемарыяльная дошка на будынку Тэатра імя Купалы...

Замарожаныя мільёны

Вось хаця б апісанне тагачаснага гарадскога транспарту, што выносіцца ў рух «дагондзіць» ў поўным сэнсе слова.

Замарожаныя мільёны

Вельмі сільна допаўняюцца «Важкоў» кніжкам «Даставалос, брат, поспянім» На поўдзень на крутом!

Замарожаныя мільёны

В. Тарас «Мінскае ўдзячнае» Дзяржаўнае выдавецтва БССР, 1959.

Погашен свет, і тишина настала. На сцене — «Револуцыя ідзе!» «А мы с тобой, калі рукоплескалі Любімому артысту сьпеваю, В мінулы гэты момант дай, Чыо здесь, в театре, в этом самом зале, Все так и было, сорок лет тому. Ряды взрывались бурей оваций. Но зал сидел в тишине!»

У аснову верша «Бессмертны танк» пакладзены сапраўдны эпізод Вялікай Айчыннай вайны, адзін з тых эпізодаў, у якіх настолькі сканіраваны характэрныя рысы гераізму і самааданасці савецкіх людзей.

Аўтар успамінае і аб сівай мінушасці — тут кніжачка «Сёбодзі» і «Крынава маладзіца» на Імяце і Замкая гара, і сама атымалогія назвы Мінск. Але галоўная яго ўвага скіравана на расказ аб рэвалюцыйных падзеях і дзях Айчыннай вайны.

Сіла і далі яра падаецца карціна дарэвалюцыйнага губернскага Мінска з нудным званом шпіталі-камі гарадзкім, запанымі крэмі-замі, з конкай на крывых вулках.

Замарожаныя мільёны

Для маленькіх чытачоў у карціне дарэвалюцыйнага горада многа даўна і нават, з іх пункту погляду, смешнага. Таму аўтар, улічваючы асаблівасці такога ўспрыняцця гэтай карціны маленькім чытачом, падае яе з лёгкім гумарам.

Замарожаныя мільёны

В. Тарас «Мінскае ўдзячнае» Дзяржаўнае выдавецтва БССР, 1959.

Уважай мільёны всегда, Помогай почетному труду: Вель она поставлена сюда Партней в семидеятном году.

Непасрэдня сённяшняму дню Мінска прысвечаны адзін раздзел кнігі — «Слон і зубр». На мой погляд, гэты раздзел не зусім удалы.

Тое, што пазванана тэма вырашана ў кніжцы зусім недастаткова і слаба, аўтар і сам прызнае ў заключным раздзеле. Але ад такога прызнання нічога не змяняецца.

Значна слабейшым у параўнанні з іншымі атрымаўся раздзел, прысвечаны большавікам Мінска Берсану, Апанаску і асабліва Мяснікову і Фабрыцусу. Іны напісаны неак агульна, пазбаўлены індывідуальнага рысу.

Магчыма, тут правіліся недахопы агульнага рысу кнігі. Гэтага зладу некалькі прасталінейна, сирочына; расказваць чытачу не аб галоўных падзеях гісторыі горада наогул, а аб тым, што трапіліца на ночы ў час падарожжа на гораду, што звязана з назвамі вуліц, мемарыяльнымі помнікамі і г. д.

Замарожаныя мільёны

Нек скажаманым і, прама скажам, мала ўдалым атрымаўся канец кнігі. І не толькі таму, што ён па тону, па вершы вельмі нагадвае асноўны раздзел «Васіля Пегіна», але і таму, што цікавы суб'ект, старэйшы таварыш чытача — раптам становіцца ў позу «служыцеля муз», закончанага паэты.

Замарожаныя мільёны

Гэта не вельмі тактоўная заява для маладога літаратара, аўтара першай кніжкі.

Замарожаныя мільёны

Трапіліца ў кнізе дзе-ні-дзе і моўныя аграхі. І калі «сидеться» (замест «сидеть») ці «издревле» (замест «издревле») даросламу чытачу ражыць слых, дык маленькаму чытачу яны павязваюць няправільнае ўяўленне, а гэта — непадушчына.

Варта прыгледзецца да чытацкіх фармулёваў. У многіх з іх вы знойдзце запісы дзесяткаў кніг беларускіх пісьменнікаў. У прыватнасці, кожны другі чытач заводскай бібліятэкі прычытаў кнігі Івана Шамякіна, вядомым попытам карыстаецца рамэн І. Медежа, які прадаўшы чамусьці банца выставіць на прылавак. Чытае моладзь і вершы беларускіх паэтаў.

Замарожаныя мільёны

Неахайнае стаўленне да гандлю кнігамі на беларускай мове наглядна пацвярдзена і на такім прыкладзе. Магазіны арганізавалі продаж літаратуры на століку ў «Гастроном» на якім вы ніколі не знойдзеце кніг на беларускай мове.

Замарожаныя мільёны

У кніжным магазіне на аўтазавадзе мы сустрэлі шэфавальніцка з інструментальнага цеха Міхаіла Дубоўча, ён куляе, як правіла, тэхнічную літаратуру, кнігі, якія дапамагаюць яму ў працы. У Дубоўча сабралася надзвычай тэхнічная бібліятэчка. Ён ведае бібліятэчку і ў многіх іншых рабочых аўтазавада.

— Былае, за некаторай кнігай бегаш доўгі час, — расказвае Міхаіл Дубоўча. — А чаму б не прыбегці ў магазін і не скажаць: прашу дапамагчы набыць патрэбную літаратуру... — Мы яшчэ не дайшлі да такой ступені абслугоўвання пакупнікоў... — значнае рабочы. — Наогул, нашы кніжныя магазін у многім адстаюць ад цэнтральных... Наглядна на паліцы: усе тут стаіць радам: мастацкая літаратура перамяшчалася з сельскагаспадарчай... Нейкая каша... А як абслугоўваюць пакупнікі? Вас, напрыклад, можаць доўгі час стаць у магазіне да самага прылаўка, і ў вас не спытаюць, чым вы цікавіцеся. Пастаіце, паглядзіце (Заканчоне на 4-й стар.)

Хто ж каго пабіў?

Прокра, калі ў добрым мастацкім творы ці крытычнай рабаве сустракаем нехайнасці, недарокі, няўдалыя выразы або проста бясцэннасці. А талко яшчэ здарэцца часам.

Возьмем, напрыклад, крытычныя работы С. Майхровіча «В. І. Дунін-Марцінкевіч» (Дзяржвыдавецтва БССР, 1955) і «Нарысы беларускай літаратуры XIX стагоддзя» (Дзяржвыдавецтва Міністэрства асветы БССР, 1957). Апошняя з'яўляецца асноўным навуковым падручнікам па літаратуры XIX стагоддзя для студэнтаў філалагічнага факультэта ВДУ. Трэба адразу сказаць, што крытычныя работы С. Майхровіча ў вялікай меры задаволялі запатрабаваны нашых чытачоў. Гэтыя кніжкі напісаны з творчым запалам, з гаспадарскім пайдыходам да кожнай літаратурнай каштоўнасці. Тым больш непрыемна чытаць, калі ён сустракае ў іх прыкрыя недарогі, недакладнасці, а часам і скажэнні.

Разгортнем навуграфію С. Майхровіча «В. І. Дунін-Марцінкевіч». На стар. 174 чытаем: «Герой Дуніна-Марцінкевіча, цёмны і адсталы засячаны «дваране», таксама пасярыўся за тое, што адзін аднаго (падкрэслена намі) — У. П. і В. Г. (на краі «музыка»). Кроўна абражаны такой нечуванай для «шляхецкай натур» Ціхона Пратасавіцкага» (стар. 143). Гэта супярэчыць сказанаму раней, вядзе да няправільнага разумення вобразу Кроўна.

А вось яшчэ адна памылка, з-за якой губляецца ідэісны сэнс выказанай думкі: «Нават цікава кніжачка паміж бацькамі (Грышка — Марцінкевіч) і дзецьмі нечага новага, свежага, перадавага та дамастроўчынага старога пакалення мірна ўзрадавалася ў самым зорку, — б'юцца бы ў жыццё новае (у кніжцы выдзелена намі) — У. П. і В. Г. Так лёгка здавалася свае пазіцыі» (гл. «В. І. Дунін-Марцінкевіч», стар. 180). А паўнагрэбна былі сказаць: «Б'юцца бы ў жыццё старо» (падкрэслена намі) — У. П. і В. Г.) так лёгка здавалася свае пазіцыі».

А вось яшчэ адна памылка, з-за якой губляецца ідэісны сэнс выказанай думкі: «Нават цікава кніжачка паміж бацькамі (Грышка — Марцінкевіч) і дзецьмі нечага новага, свежага, перадавага та дамастроўчынага старога пакалення мірна ўзрадавалася ў самым зорку, — б'юцца бы ў жыццё новае (у кніжцы выдзелена намі) — У. П. і В. Г. Так лёгка здавалася свае пазіцыі».

Разгортнем навуграфію С. Майхровіча «В. І. Дунін-Марцінкевіч». На стар. 174 чытаем: «Герой Дуніна-Марцінкевіча, цёмны і адсталы засячаны «дваране», таксама пасярыўся за тое, што адзін аднаго (падкрэслена намі) — У. П. і В. Г. (на краі «музыка»). Кроўна абражаны такой нечуванай для «шляхецкай натур» Ціхона Пратасавіцкага» (стар. 143). Гэта супярэчыць сказанаму раней, вядзе да няправільнага разумення вобразу Кроўна.

Замарожаныя мільёны

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

дзіце і пойдзе... Я б сказаў, што ў нашых прадаўцоў няма сапраўднай культуры ў гандлі кніжкамі.

Робачы інструментальнага прадаўца кажа.

У магазіне на трактарным заводзе доўгі час ля прылажка працуе прадвец Ляба Корнін. Здавалася б, чалавек павінен быў дасканалы вывучыць сваю справу, стаць майстрам сваёй прафесіі. Аднак гэтага не адбылося. Корнін працуе без любові і таму дрэнна працуе.

Кнігу павінен прадаваць чалавек, які яе любіць і ведае. На жаль, гэтай акалічнасці не прымаюць у увагу ў аблкінагадлі. І сёння ў некаторых кніжных магазінах Мінска працуюць вышарваныя, маладукаваныя людзі. Нярэдка яны нават перашкаджаюць распаўсюджванню кнігі ў масах. У гэтых адноснах заслугоўвае ўвагі размова членаў рэдакцыйнага ўрада з загадчыкам магазіна № 9 тав. Івановічам:

— Якая кніга палюбілася чытаць? Што з арыгінальнай беларускай пазіцыі вы прапонуеце пакупніку?

— Пакупі! — здзіўлена тав. Івановіч. — А хто яе чытае? Мы больш гандлем гукамі і перкаем...

— А чаму б не зрабіць спецыяльную выставку навінак, не надаць у вопытны даштат магазінаў, спецыяльна «Дзень пазіцыі», не зрабіць да прылажка аўтару зборнік?

— Нічога не атрымацца... — апраўдваецца загадчык магазіна.

Трэба сказаць, што ніякія прадаўцы, з якімі мы гутарылі, маюць ніякую адукацыю. Гэта — сур'ёзны недахоп. Вядома, што чалавек, які дрэнна разумее літаратуру, не зможа яе добра рамантаваць. Вельмі часта горы кніг на прылажках і ў падобных памешканнях вырастаюць з-за дрэннага ведання прадаўцамі сваёй справы.

Праўда, усё гэта, дзе пабывалі члены рэдакцыйнага ўрада, можна было паказаць і скарга на выдатнасці. Маўляў, не пераважыла яшчэ такіх фактаў, калі, напераконт попыту, кнігі выдаюцца звышанымі тыражамі.

— Займіцеся на цэнтральную базу пераканана ў гэтым, — гаварылі таварыствы.

Да гэтага нельга, вядома, не прыслухацца!

Варта памяці, што не ўсе кнігі, якія падарожнічалі ў камфортабельных катэджарх са складаў у магазіны, можна лічыць ужо разлічанымі. Напрыклад, «Аповесць аб дзяцінстве» Ф. Гладкова, як і на базе, ляжыць у пматлікіх магазінах без руку. Магчыма, сцвярджаюць таварыствы, дзесяць працэнтаў гэтай кнігі прададзена. Сумні, вядома, факт.

Інчэ горнае становішча з распаўсюджваннем тэхнічнай літаратуры. Яна выдаецца ў нас без усялякага ўліку попыту пакупніка. Назаўваж хоча бы «Тэхналагічныя асновы механізацыі асушэння і асваення балота-тарфяных глеб». Тыраж кнігі — 10 тысяч экзэмпляраў, пана — 13 руб. 35 кап. Залежы кнігі вялікія — на складе ляжыць амаль сем тысяч экзэмпляраў. Сцвярджаюць, што рэалізаваны толькі адна дзясятая частка тыражу.

Шмат шляхоў ёсць для распаўсюджвання кнігі. Лепшы магазінны сталіці, напрыклад, уялі продаж літаратуры са сталіцаў у людных месцах, арганізаваў работу кніганапіс у пазялах і аўтобусах даштатна следавання. Кнігу прыносяць пакупніку прама на кватэру. Вынікі такога продажу выдатны.

Чаму б не распаўсюдзіць гэты кантоўны вопыт цэнтральных магазінаў? Пра гэта, на жаль, мала думаюць у Мінскім аблкінагадлі, а ў некаторых гандлёвых крапках не спяшаюцца, чакаюць указанняў.

Пакуль яшчэ гандляў кнігай у аддаленых ад цэнтра раёнах сталіцы арганізаваны дрэнна. Няма сапраўдных гаспадарскага стаўлення да гэтай важнай справы.

Рэдакцыя ўрада БРК прафсаюза работнікаў культуры і рэдакцыя газеты «Літаратура і мастацтва» — І. ЧАРАНОК, У. КАРАТКЕВІЧ, Т. БОЙКА, А. ПРОХАРАЎ, М. СТАЛІРАЎ.

Мноства літаратуры, якая не мае збыту, траціцца ў збыцце на бізнесавыя справы Упраўлення кніжнага гандлю, — сказаў нам на базе, — выкаінае даштатковы выдаткі на догляд і зберажэнне цэлых калі можна так сказаць, кніжных гор.

На першае красавіка на базе ляжала рэаналітыка на дванаццаць мільёнаў рублёў.

Чым жа растлумачыць такое становішча? Чаму кнігі, на выданне якіх выдаткавана столькі сродкаў, ляжыць без руку?

Спецыялісты кніжнага гандлю ў адзін голас сцвярджаюць: «Выдаткі з нашымі залукамі не лічцца, не прыслухоўваюцца да нашага голасу».

Сапраўды, у гэтых словах ёсць доля праўды. Па прыкладзе, як кажуць, даштат ісці не трэба.

«На другім заверсе базы пасяродзіне вялікага памешкання выкла-

каць. Такія ўніверсалы вельмі цэніцца. І Уладзіміра даштат не на руках на сілі. Ён быў выдатным баром і штаністам, ставіў рэспубліканскія рэкорды ў даштат атлетцы, быў нават гімнастам. Яго перамогі на дыяне і памосце, поспехі на стадыёнах заваявалі срэны аматараў спорту. У яго паявілася шмат прыхільнікаў, які хашелася блізка сыхіцца з такім таленавітым чалавекам. Уладзімір быў далёкі ад зазнайства. Ён ахвотна сбраваў з усімі, хто шукаў яго знаёмства. Трапляўся найбліжэй сабра, якіх не здавальняла «сухан» размова. Такія карыстаўся кожнай новай перамогай. Уладзіміра, як повалам да гулянак.

Пачыналася з простага захвалення.

— Эх, Валодзечка, і здорэва ж ты яго прышчыў да дыяна! Такое і не грэх азначыцца...

Уладзімір піць нельга ды і не ахвота. Але не хашацца пакрыўдзіць прыхільніка. Чаму не выпіць, калі частуюць?

Так уцягнуўся Уладзімір у папойкі. Папіўшы ўжо сабра інаша тыпу, не «чашталінік», а аматары выпіць за чужы конт. Папойкі пачэбравалі часу, сродкаў, на іх расчаравалася ўся сіла. І выдатны спартсмен стаў п'янічым. Пасля ранаў, наўлад на спартыўных яму даштат пакупіць спорт. А потым Уладзімір пакапіўся яшчэ ніжэй. Цяга да спіртнога ператварылася ў хваробу. Ён ужо страўіў працэдольнасці. Кожная папучка выкалікала прылажкі запой.

Усё большыя дозы не былі па сіле гэтаму некалі магучаму арганізму. Ён п'яніч ад адной чаркі. Уладзімір стаў алкаголікам. Яго нічо не шкадавалі і прымаілі на работу, але ён ледзь дацягаў да першай папучкі.

Цяпер Уладзімір нідзе не працуе. Яму за пшыдзям'ят, з-за п'яніства ён не старыў сям'і, стара мая — яго адзіная апора. Ён ужо не можа працаваць, стаў трутнем для грамадства.

Выпадак з Уладзімірам — не новае даштатна. А прыгадлі мя яго таму, што шлях Уладзіміра папучаў інапяр не маляўся спартсменам. У Брэсце спыўся выдатны ў свой час бары, майстар спорту Мікалай Клецін. У Бабурыню інапяр загінуў вы-

каць. Такія ўніверсалы вельмі цэніцца. І Уладзіміра даштат не на руках на сілі. Ён быў выдатным баром і штаністам, ставіў рэспубліканскія рэкорды ў даштат атлетцы, быў нават гімнастам. Яго перамогі на дыяне і памосце, поспехі на стадыёнах заваявалі срэны аматараў спорту. У яго паявілася шмат прыхільнікаў, які хашелася блізка сыхіцца з такім таленавітым чалавекам. Уладзімір быў далёкі ад зазнайства. Ён ахвотна сбраваў з усімі, хто шукаў яго знаёмства. Трапляўся найбліжэй сабра, якіх не здавальняла «сухан» размова. Такія карыстаўся кожнай новай перамогай. Уладзіміра, як повалам да гулянак.

Пачыналася з простага захвалення.

— Эх, Валодзечка, і здорэва ж ты яго прышчыў да дыяна! Такое і не грэх азначыцца...

Уладзімір піць нельга ды і не ахвота. Але не хашацца пакрыўдзіць прыхільніка. Чаму не выпіць, калі частуюць?

Так уцягнуўся Уладзімір у папойкі. Папіўшы ўжо сабра інаша тыпу, не «чашталінік», а аматары выпіць за чужы конт. Папойкі пачэбравалі часу, сродкаў, на іх расчаравалася ўся сіла. І выдатны спартсмен стаў п'янічым. Пасля ранаў, наўлад на спартыўных яму даштат пакупіць спорт. А потым Уладзімір пакапіўся яшчэ ніжэй. Цяга да спіртнога ператварылася ў хваробу. Ён ужо страўіў працэдольнасці. Кожная папучка выкалікала прылажкі запой.

Усё большыя дозы не былі па сіле гэтаму некалі магучаму арганізму. Ён п'яніч ад адной чаркі. Уладзімір стаў алкаголікам. Яго нічо не шкадавалі і прымаілі на работу, але ён ледзь дацягаў да першай папучкі.

Цяпер Уладзімір нідзе не працуе. Яму за пшыдзям'ят, з-за п'яніства ён не старыў сям'і, стара мая — яго адзіная апора. Ён ужо не можа працаваць, стаў трутнем для грамадства.

Выпадак з Уладзімірам — не новае даштатна. А прыгадлі мя яго таму, што шлях Уладзіміра папучаў інапяр не маляўся спартсменам. У Брэсце спыўся выдатны ў свой час бары, майстар спорту Мікалай Клецін. У Бабурыню інапяр загінуў вы-

У Гродна пачала працаваць бібліятэка са свабодным доступам да кніжнага фонду. Нова парадка работы бібліятэкі адрозніваюць прыцягнуў вялікую колькасць кнігалюбаў, больш стала цікава чытачоў.

На здымку: у другой гарадской бібліятэцы г. Гродна. Злева — у чытальнай зале, справа — у абмесненне свабоднага доступу да кніжнага фонду. На перадым плане токар-апарат заводу аўтазастах Б. Хаміньскі выбірае сабе кніжку.

Фота В. Косціна.

Гаворыць Гомель!..

Пісьмо ў рэдакцыю

Гэтыя словы можна пачуць, калі прыядзеш у Гомель. І там на момант пакідаш свой занятак, каб паслухаць звесткі аб сваёй роднай Гомельшчыне.

Але які дзіўна, радыёслухачы Калініншчына раёна не маюць магчымасці слухаць на радыё звесткі аб падзеях на Гомельшчыне. Восем больш года, як Калініншчына радыёвузел не ўжывае Гомель. Праўда, і на Гомельшчыне радыёвузел не дазваляўся наўмысна выключыць з сеткі і радыёкропкі. Бо ўсё гэта па словамі «Гаворыць Гомель» пачыналася неаградоўна: трэск, шум, неаградоўнае «срыжэнне» дыктара.

З вясны мінулага года ў Калініншчыне зусім перасталі ўключыць Гомель. Думалася, што прымаюцца меры, каб наладзіць якасць чутнасці. Але прапашоў год, а зружыў няма.

Інапяр Калініншчына радыёвузел неаградоўна з чаштэртнага класа на трохі. Апазавелі павялічылі штаты і зарплата некаторым работнікам радыёвузла. Ды і пасля гэтых змен радыёсправадчы з Гомеля слухаць нельга.

Можна, такое становішча па ўсім раёншчына і гарадзкія абласці і нішто іншае не слухае Гомель? Але ж радыёслухачы наўмысна не скаржыцца. Яны слухаюць звесткі па вобласці. Праўда, чыніцца гуку не зусім добра і ў іншых месцах, але зважыўшы на акалічнасці — радыёкропкі не трэба выключыць.

І яшчэ некалькі заўваг у адрас Калініншчына радыёвузла. Часта здаецца, што перадачы з Мінска касу-пак праграме замяняюцца перадачымі з Масквы. Так было, калі прадаўці IV аэса пісьменнікаў Беларусі, так здарэцца і зараз.

Час прыняць канкрэтныя захады да таго, каб зрабіць работу Калініншчына радыёвузла бездакорнай, каб слухач з паваяў гаварыў пра сваіх радзештаў.

Вадзім ЗЫБЛЕЎ.

Гастролі сталінградскіх артыстаў

Днямі Гомель наведвала група артыстаў Сталінградскай эстрады. У Палацы культуры чыгуначнікаў імя У. І. Леніна з чаштэртнага выступілі артысты Лёў Хічыч, У. І. Лівішч, А. І. Мікалай Часнаковы, Барыс Шындар, Любоў Рыку.

Гамельчане шэпча сустраці выступленні артыстаў з горада-героя. На канцэрце гандляў павялікалі чыгуначнікаў, матэрыялісты, рабочыя і інжынеры будоўляў, студэнтаў.

В. СЯМЕНАЎ.

На змену ключніку

Гадзі два назад у гэтым заходзіла гаворка аб рабоце Клецін у вёсцы Ячава, каласнікі ўсімхіліся.

— Які там клуб? Хлеў дый годзе!.. Летам сабакі пад падываліны лаяць... А зімой холадна, хоць ваўкоў ганяй!..

Працаваў таму загадчыкам клуба стары, гадзіў пад шэсцідзесяць, каласнік, які ніколі не меў дачынення да культмасавай работы. Радаў два — тры на тыдзень ён адкрываў клуб, раскладваў на стала пачынаў газеты і часопісы «Огонь» за 1946 г. і чакаў, пакуль разійдуцца наведвальнікі. За тое, што чалавек напісаў ключ ад клуба, праўдлінае напісала ўмя 15 прадаўцаў у месці.

Цяпер не пазнаць Ячаўскага клуба. Новы дах, цагляны падмурок, шырокія вокны. У глядзельнай зале чыста, утульна. Над сталаю лостры, сцены аздаблены пад дуб. Ёсць кінастацыянар. Тры разы на тыдзень дамастроўчына новае фільмы.

Восем ужо другі год, як загадае клубам малады хлопек Федзя Мірончык. Ён скартатар камсамольскай арганізацыі мясцовага калгаса, бібліятэкар, старшыня спартыўнага таварыства калгаса. Федзя сам праўдзі стол, рабіў сцэну, збіваў красны, фарбаваў сцэны. Ён цясляр, старшумее іграць на баяне. Любіць парадка. Ва ўсіх пакоях і глядзельнай зале вісяць шыльдачкі «У нас не кураць». Парунальнікаў прасіць за дзверы. Цяпер у клубе не ўбачыш густых хмар тытунёвага дыму.

М. ТЫЧЫНА.

Слушкі раён.

Кінафестываль беларускіх фільмаў у Румыніі

З васьмага па васьнашчатае чэрвеня г. у Румынскай Народнай Рэспубліцы будзе праходзіць фестываль беларускіх кінафільмаў.

Румынскія глядзчы пазнамяцца з новымі беларускімі фільмамі «Чырвоныя лісьце», «Галзінік спыніўся а поўначы», «Строгая жанчына», «Дзюльчын шуккае бацьку». Апроч таго, будучы паказаны мастацкія фільмы вытворчасці кінастудыі «Беларусьфільм» выпуску мінулых год — «Канстанцін Заслонаў», «Паўлічка», «Пялюць жаваранкі», «Несперка», «Міколка-паравоз» і «Нашы суседзі».

З хранікальна-дакументальных фільмаў румынскія глядзчы убачаць «Белавеская пушча», «На зямлі Беларускай», «Над ракой Арэсу», «Мы жылі ў Мінску», «Яны ўстапаюць у жыццё», «Вызваленне мастацкіх шуккае бацьку». Апроч таго, будучы паказаны мастацкія фільмы вытворчасці кінастудыі «Беларусьфільм» выпуску мінулых год — «Канстанцін Заслонаў», «Паўлічка», «Пялюць жаваранкі», «Несперка», «Міколка-паравоз» і «Нашы суседзі».

У гэтым годзе намячаецца правесці фестываль румынскіх фільмаў у Беларусі.

К. РАМАНОЎСКІ.

Ворагі спартсмена

Фізічная культура і спорт набываюць у нашай краіне ўсё большы размах. У Беларусі ўжо ёсць звыш мільёна фізкультурнікаў. Наўхільна расце іх майстэрства. Шэсць разоў павышў рэкорд свету ў кіліні моладзі ўраджэнец Крэчыва — заслужаны майстар спорту СССР Мікалай Крываносаў. Рэкардсменка свету ў бегу на 400 метраў з'яўляецца мінчанка — майстар спорту Марыя Іткіна. Залаты медаль чэмпіёна свету першым з беларусаў заваяваў мінскі барыс Алег Караваяў. Рэкарды краіны валодаюць маставік Уладзімір Булатэў і штаніціст Яўгені Нонікаў. Чэмпіён БССР Уладзімір Батвінкіч у адрознічых спартыўных перамогах чэмпіёна краіны Стольнічана і заваяваў права ўдзельнічаць у першынстве Еўропы на боксу. Званне трэцяй шпугі свету заваяваў беларускі фехтавальчык Арнольд Чарнушвіч. Інапяр ў Парыжы на маладзёжным першынстве свету па фехтаванні ў баях на рапірах вызначыліся мінчанка Тацяна Пітэрэнка. Яна заваяла пятае месца.

Савесцім спартсменам уласціва не толькі высокая тэхнічная падрыхтоўка. На міжнародных спартыўных іграх выдучаюцца сваёй культурай, дысцыплінай, высокімі маральнымі якасцямі.

І ўсё ж выхавальчая работа не ўсюды добра арганізавана. У некаторых спартыўных арганізацыях рэспублікі ад яе зусім адмахваюцца. У такіх дрэнных выхавальчых учні зазнаюцца, перастаюць удасканальваць сваё майстэрства, злыбожываю спіртнымі напійкамі, курэнь, паруючы спартыўны рэжым.

І. Слзкія ступенькі

Юнак скокаў на пшы метру 21 сантыметр у даштат. Шпэт захвалення прабае на радах глядзельцаў. Рэкорд калгаса набыты на цэлы сантыметр!

Юнаку паіскаюць руку, ён чые адраснавыя імя звышнія словы: «Сямішчы, арыадсмен». Пра яго скок імяніна паведамляе раённая газе-

та. Герой адчувае галавакружэнне, але ўсё ж памятае, што ў суседнім калгасе ёсць лепшыя спартсмены. Як іх перамагчы? Ён кожны вечар выдучыцца на спартыўную пляцоўку, доўга трэніруецца.

На раённай спартыўнае юнак зноў дамагаецца поспеху. Ён ужо чэмпіён раёнам вышэй, значыць і галава кружыцца крху больш. Аднак ён яшчэ не зазнаўся, ідзе на новыя рэкорды. Восем ён ужо на п'ядэстале абласнога першынства. Хвала славы залівае маладога чалавеча. Былае, ён узнімаецца яшчэ на адну ступеньку вышэй у сваіх даштатных іграх, атрымлівае даштат — тры перамогі. Яго імя мільгае ў дзештатх друкаваных арганізаў, часта ўмянінаюцца ў справядзачах усіх звышніч кіраўніцтва фізкультурным рухам.

І вось малады чалавек пачынае важніцца, перастае пазнаваць саброту, капрызніцца. Ён інапяр сыхішоў са школьнай парты, але ўжо паграбуе поўнага забясцянчэння. Ён гатовы лічыцца трэнерам, нікога не трэніруе. Толькі б яму не перашкаджаў і рэгулярна выплачвалі заробатную плату.

Такі шлях прайшлі многія, яшчэ больш імялі яны саскокваі ўніз.

Вы не ведаеце Сямікопа? Дык вось у гэтым футбольным сезоне ён будзе ў выдатнай форме, незалежна ад таго, як будзе іграць на футбольным полі. Студэнта Гомельскага педінстытута А. Сямікопа і ў родным горадзе яшчэ мала хто ведае, але спецыялісты ўжо ўключылі яго ў склад новай каманды майстроў футболу, створанай у гомельскім «Лакаматыве». Сямікоп яшчэ не выдучыў на футбольным полі, але яго прывічана ўжо было вядома чытачам рэспубліканскіх газет. І не толькі ён, усё яго таварышчы па камандзе пакуль неаградоўна для футболу ісы і ігрэкі. Чаму ж пра іх спяшаюцца пісаць газеты?

Нікому не прыдзе ў галаву паведаваць у газете прывічана чалавеча, які намерваецца напісаць аповесць, і аўманам называць яго пісьменнікам.

Чалавек, які купляе фарбы і кісі з намерам напісаць каршыну, яшчэ не мастак. Юнак, які ўпершыню стаў на які-небудзь фланг інаду або абароны някай нават класнай каманды, яшчэ не футбаліст. І дзіўна і смяліна бачыць прывічана такога футбольнага ісы ў газете.

Але вось пачынаецца футбольны сезон і ў кожнай справадзачы імя навічка будзе фігураваць. Заб'е ён мяч — выкажыць жаль, магчыма паляваць, а магчыма зноўдуць для яго апраўданне. У любым выпадку яго ўпамінуць.

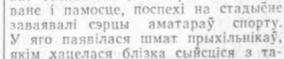
Заслужана ці не заслужана іграк становіцца папулярным у людзям. Ён ведае, што ім цікавіцца, за ім сачаць, пачынае фанатэрыцца на поплі. А ўсё гэта з гэтым прыдзе і зазнайства.

І ведаю аднаго масітага беларускага паста, які, любячы футбол, падрабавіна цікавіцца і футбалістам. Ён ведае іх усіх у твар, знаёмы з іх біяграфіямі, цікавіцца іх жыццём, побытам, вывучае іх вартасці і недахопы. Але я вельмі сумняваюся, ці ведаюць гэтыя папулярныя футбалісты гэтага выдатнага паста ў твар, ці чытаць яго вершы, ці знаёма ім яго прывічана.

Вядомасць бажыць напераду футбаліста. Разумнага, стойкага, добра выхаванага спартсмена гэта асабліва прымушае сачыць летша за сваімі ўчынкамі. Ён стараецца высока трымаць гонар сваёй спартсмена, вызнаецца культурай, выскардасцю, вытрымкай. Слабахарактэрны зазнаецца.

З'ява зазнайства больш за ўсё адчуваецца ў футболе. У пачатку мінулага сезона малады іграк каманды майстроў мінскага «Спартак» Дамітр Дуброўскі сцягваў яе варот на лаве запасных. Але вось трэнер вырашыў выпрабаваць навічка ў ігры. Спроба прайшла ўдала, а газеты адразу пачалі расхваляваць Дуброўскага. Іграк гэта акрыліла. Ён іграў усё лепш і лепш. Але празмерныя пахвалы закружылі галаву юнаку.

Спартсмен, які даштат майстэрства адрознівае ў некалькіх зусім розных відах спорту, — вялікая рэд-

Майскі сад.

Фотазлюк У. Крука.

латы майстар барышчы Сяргей Шчырынскі. Іх п'яніства не заставала незаўважаным. Іх паводзіны з'яўляліся прадметам абмеркавання розных фізкультурных арганізаў. Але, на жаль, абмяркоўвалі часта фармальна, не шукаючы прычыны, якія штурхалі гэтых спартсменаў на шлях п'яніства. І ўжо зусім не прыцягвалі да агляду асоб, якія спыявалі гэтых барышчы.

Алкаголь — лепшы вораг спартсмена. Ужыванне спіртных напійкаў нават у невялікіх дозах аднаўна ўплывае на спартыўныя якасці чалавеча.

У 1947 г. у Мінск прыехаў рэкардсмен краіны сарод юнакоў па бар'ерам бегу Цімафей Лунаў. Тут працягваўся яго спартыўны прац. Ён стаў чэмпіёнам СССР і сарод даштатных пераможцаў Еўропы. І рэкорды ўсталяваў на чаштэртнага перамогі, але пачаў праграўваць на спартыўных іграх, а потым зусім пакінуў бегавую дарожку.

Што здарылася з лепшым бар'ерам краіны Лунаў? Ён заахоціўся спіртным. Лунаў цяпер ужо не выступае на спартыўных іграх. Ён стаў трэнерам, часта выконвае абавязкі спартыўнага судзі. Але заўсёды ад яго тхне, як ад гогаўскага засядацеля, які спынаўся на тое, што яго ў маленстве малак выпіла, і з таго часу ад яго патахце круху гэрэжы.

Спартсмены часам піюць таму, што піюць іх выхавальні — трэнеры. Апошнія ўпэўнены, што ім выпіваць дазваляна, бо выступаць на спабортніцтвах яны не патрэбна.

Былае і так: спартыўніцтвам закончылі, кубак заваяваны — і пераможцы «завоначаюць» трафей.

«Вы